

## سیستم حمایت تحصیلی دستیاران سال اول رشته جراحی عمومی

مریم کوهستانی<sup>۱\*</sup>، محمد شفیعی<sup>۲</sup>، افسانه امامی پور<sup>۳</sup>

۱. متخصص جراحی عمومی، استادیار، گروه جراحی عمومی، دانشکده پزشکی، مرکز آموزشی درمانی افضل پور، دانشگاه علوم پزشکی کرمان، کرمان، ایران  
۲. متخصص جراحی عمومی، فلوشیپ جراحی کبد، مجاری صفراوی، پانکراس و پیوند کبد، استادیار، گروه جراحی عمومی، دانشکده پزشکی، مرکز تحقیقات بیماری هیداتید، مرکز آموزشی درمانی افضل پور، دانشگاه علوم پزشکی کرمان، کرمان، ایران  
۳. دانشجوی دکترای مدیریت منابع انسانی، دانشکده مدیریت، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمان، ایران

● پذیرش مقاله: ۱۴۰۱/۹/۱۲

● دریافت مقاله: ۱۴۰۱/۸/۳۰

اهمیت نقش دستیاران در آموزش پزشکی و با توجه به مطالب مطرح شده فوق اهمیت موضوع داشتن یک سیستم حمایت تحصیلی از دستیاران را نشان می دهد لذا هدف این مقاله طراحی یک سیستم اثربخش برای حمایت تحصیلی از دستیاران جراحی خواهیم بود.

در گروه جراحی مرکز آموزشی درمانی افضل پور (بیمارستان) وابسته به دانشگاه علوم پزشکی بر اساس کوریکولوم دوره دستیاری، مصاحبه با اساتید با تجربه و رزیدنت های سال های بالاتر برنامه جامع حمایت تحصیلی از دستیاران جراحی تدوین گردید که بر اساس آن در اولین گام برنامه "چک لیست مشاوره تحصیلی دستیاران گروه جراحی" شامل تعیین وضعیت اولیه دستیاران تدوین گردید. برای تعیین روایی محتوایی این برنامه از نظرات صاحب نظران حوزه آموزش پزشکی و خبرگان گروه جراحی استفاده گردید. در این برنامه مهمترین حیطه های مربوط به ارزیابی عملکرد دستیاران جراحی صورت گرفته و در قالب موارد ذیل دسته بندی گردید:

تربیت و آموزش جراحانی حاذق و توانمند از دیر ایام جزء چالش های حرفه ی جراحی بوده است (۱). سیستم حمایت دانشجویی، ترکیبی از خدمات متنوع آکادمیک و غیر آکادمیک است جهت پاسخگویی به نیازهای آموزشی، شناختی، اجتماعی و عاطفی طراحی و اجرا می شود، که نتیجه آن افزایش بازدهی تحصیلی دانشجو است (۲). تعاریف اخیر از صلاحیت حرفه ای مهارت های بالینی ضروری، از جمله تخصص شناختی، صلاحیت احساسی و ظرفیت تأملی را برجسته می کند (۳). پشتیبانی یک عنصر حیاتی در توسعه تخصص رزیدنتی است. چنین حمایتی ممکن است در برنامه درسی ایجاد شود و یا ممکن است به صورت غیررسمی در موقعیت های مختلف در طول آموزش رخ دهد. همچنین نقش مهمی را در توسعه حرفه ای ایفا می کند (۴).

دیزاینر (۲۰۰۸) در یک پژوهش تجربی، چگونگی حل مسائل آموزشی و پیشرفت تحصیلی دانشجویان در اثر خدمات مشاوره، در تعدادی از دانشگاه های آمریکا را مورد بررسی قرار دادند. یافته های این تحقیق نشان می دهد، که مشاوره تاثیر مهمی در کسب و ارتقای خودپنداره مثبت، افزایش مهارت های اجتماعی و پیشرفت تحصیلی دانشجویان دارد (۵). با توجه به

متفاوتی توسط محققین در کشورهای مختلف معرفی شده اند. از آنجا که توسعه این ابزار ها و شناسایی این مهارت ها، کاملاً وابسته به بافتار است لذا به نظر می رسد بومی سازی ابزار دانشگاه علوم پزشکی کرمان، اولین گام در مسیر مدیریت بهتر دوره دستیاری در این دانشگاه می باشد. لذا در مطالعه بعدی به دنبال توسعه ابزار ارزیابی این برنامه و اثر بخشی آن خواهیم بود.

بی شک کاهش خطاهای پزشکی، ارتقاء ایمنی بیماران و بهبود مهارت های غیر تکنیکی در کنار مهارت های تکنیکی تنها زمانی محقق خواهد شد که مسئولین برنامه ریزی درسی در رشته های مرتبط با تیم جراحی، آموزش و ارزشیابی این مهارت ها را در رئوس برنامه های آموزشی خویش قرار دهند. نقش ویژه دستیاران در نظام آموزشی و درمانی دانشگاه ها و همچنین جایگاه بسیار مهمی دانش آموختگان آن در نظام سلامت دارند؛ از این رو تحول و ارتقای کیفیت آن ها از دغدغه های جدی مسئولین اجرایی و صاحب نظران است (۶). دستیاران از ارکان کلیدی در ارتقاء و بهبود عملکرد سیستم آموزشی و درمانی محسوب می شوند و درمان شبانه روزی بیماران در مراکز آموزشی علوم پزشکی بر عهده دستیاران است. با استفاده از نتایج این مطالعه می توان گام موثری در ارتقای کیفیت آموزش دستیاران جراحی برداشت.

#### References:

- Hupp JR, Surgery M. Strengthening feedback in surgical education. J Oral Maxillofac Surg. 2017 Feb;75(2):229-231. doi: 10.1016/j.joms.2016.11.020. [PMID: 28129865]
- Sanders J, Patel R, Steele H, McAreavey MJ. Developmental student support in undergraduate medical education: AMEE Guide No. 92. Med Teach. 2014 Dec;36(12):1015-26. doi: 10.3109/0142159X.2014.917166. [PMID: 25072412]
- Murinson BB, Agarwal AK, Haythornthwaite JA. Cognitive expertise, emotional development, and reflective capacity: clinical skills for improved pain care. J Pain. 2008 Nov;9(11):975-83. doi: 10.1016/j.jpain.2008.07.010. [PMID: 18984501] [PMCID: PMC2596981]
- Swanwick TJ. Informal learning in postgraduate medical education: from cognitivism to 'culturism'. Med Educ. 2005 Aug;39(8):859-65. doi: 10.1111/j.1365-2929.2005.02224.x. [PMID: 16048629]
- Deisinger G, Randazzo M, O'Neill D, Savage J. The handbook for campus threat assessment & management teams. Stoneham, MA: Applied Risk Management; 2008.
- Shafian S, Ahmadi S, Rezaei-Gazki P, Ershad Sarabi RJ. Explaining the Residents' Perception of Desirable Clinical Education: A Qualitative Content Analysis. 2021;18(1):1-8. doi: 10.22062/SDME.2021.91790.